

บันทึก

เรื่อง การยกเว้นการปฏิบัติตามมาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙

แห่งพระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัด พระพุทธศักราช ๒๕๖๖

(กรณีตลับสายวัดทุกหน่วยที่ผลิตเพื่อการส่งออก)

กระทรวงอุตสาหกรรม ได้มีหนังสือ ที่ อก ๐๒๐๑/๑๖๒๓ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า บริษัท สแตนเลย์ จำกัด (ประเทศไทย) ได้ร้องเรียนต่อกระทรวงอุตสาหกรรมว่า พระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัด พระพุทธศักราช ๒๕๖๖ ที่กำหนดให้ตลับสายวัดต้องผ่านการตรวจสอบและตีตรารับรองจากกระทรวงพาณิชย์ทุกหน่วยก่อน และระเบียบปฏิบัติของกระทรวงพาณิชย์ที่บังคับว่า จะต้องประทับตราข้อความ “ใช้วัด ชื้อขาย เฉพาะมาตราเมตริกเท่านั้น” ไว้ด้านหลังสายวัดทุกตลับที่ผลิตออกจากโรงงานเพื่อส่งออกนั้น เป็นอุปสรรคต่อการส่งออกของบริษัทฯ เพราะการตรวจสอบและการประทับตราต้องใช้เวลานาน ทำให้เสียค่าใช้จ่ายสูงขึ้นถึง ๓๐-๔๐% ทำให้ลูกค้าในต่างประเทศที่อ่านภาษาไทยไม่ออกเข้าใจว่าเป็นสินค้ามีตำหนิและด้อยคุณภาพ หรือเข้าใจว่าเป็นสายวัดที่ใช้เฉพาะมาตราเมตริกเท่านั้น ซึ่งอันที่จริงแล้วผลิตภัณฑ์ของบริษัทฯสามารถวัดได้ทั้งหน่วยของเมตริกและของอังกฤษ ดังนั้น ในการส่งออกของบริษัทฯจึงจำเป็นต้องลบตราประทับดังกล่าวออกเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของลูกค้าในต่างประเทศ ทำให้เกิดต้นทุนสูงเพิ่มขึ้นอีกโดยไม่จำเป็น ประกอบกับร่างแก้ไขพระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัดฯที่กระทรวงพาณิชย์ได้เสนอแก้ไขตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งได้ระบุไว้ในมาตรา ๖๕ ของร่างพระราชบัญญัติฉบับใหม่นั้นว่า “บรรดาเครื่องซึ่ง ดวง วัด ที่ผลิตเพื่อการส่งออกให้ได้รับการยกเว้นการตรวจสอบหรือตีตราประทับ” นั้น ในระยะ ๓ ปีที่ผ่านมา ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวซึ่งได้ถูกเสนอเข้าสู่กระบวนการของรัฐสภาได้สำเร็จลุล่วงไปได้ เนื่องจากได้มีการยุบสภาถึงสองครั้ง ทำให้ปัญหาซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการส่งออกของบริษัทฯยังไม่ได้รับการแก้ไขจนถึงปัจจุบัน

กระทรวงอุตสาหกรรมจึงขอหารือต่อคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อโปรดพิจารณาโดยด่วนให้ความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเรื่องนี้ตามมาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัด พระพุทธศักราช ๒๕๖๖ ตามที่ผู้ลงทุนจากต่างประเทศร้องขอหรือทางหนึ่งทางใด เพื่อมิให้การส่งออกของประเทศไทยได้รับการกระทบกระเทือนและเกิดการย้ายฐานการผลิตไปอยู่ประเทศอื่น เนื่องจากเวลาได้ล่วงเลยมาถึง ๓ ปีแล้วโดยที่ปัญหายังมิได้รับการแก้ไข

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวโดยได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม (สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม) ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ (สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์และกรม

ทะเบียนการค้า) และผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน) แล้ว เห็นว่า ประเด็นที่ต้องวินิจฉัย คือ การยกเว้นไม่นำเอาบทบัญญัติมาตรา ๑๘^๑ และมาตรา ๑๙^๒ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการชั่งตวงวัด พระพุทธศักราช ๒๕๖๖ มาใช้บังคับแก่กรณีตลับสายวัดทุกหน่วยที่ผลิตเพื่อส่งออกนั้น สามารถกระทำได้หรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๑) เห็นว่า พระราชบัญญัติมาตรการชั่งตวงวัดฯ เป็นกฎหมายที่กำหนดควบคุมการใช้วิธีมาตรการชั่งตวงวัด หรือเครื่องชั่ง เครื่องตวง เครื่องวัด รวมทั้งความผิดและโทษที่จะได้รับ หากไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ แม้ว่าในส่วนของการทำ (ผลิต) เครื่องชั่ง เครื่องตวง เครื่องวัดนั้นจะมีได้บัญญัติแยกไว้ชัดเจนถึงการทำให้การจำหน่ายภายในประเทศ หรือการทำให้การส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ แต่บทบัญญัติในมาตรา ๑๙^๓ ได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนสำหรับกรณีที่มีเครื่องชั่ง เครื่องตวง เครื่องวัดไว้ในความปกครอง (ครอบครอง) ว่าบรรดาเครื่องชั่ง เครื่องตวง เครื่องวัดทั้งปวงที่พระราชบัญญัติมาตรการชั่งตวงวัดฯ หรือกฎกระทรวงกำหนดให้ใช้และที่บุคคลมีอยู่ในความปกครองนั้น ต้องมีตราเครื่องหมายคำรับรองของสำนักงานกลางหรือสำนักงานสาขา โดยการให้คำรับรองเป็นไปตามมาตรา ๑๘^๔ ดังนั้น ไม่ว่าเครื่องชั่ง เครื่องตวง เครื่องวัดนั้นจะทำการส่งออกหรือไม่ก็ตาม หากมีอยู่ในความปกครองแล้ว ต้องมีตราเครื่องหมายคำรับรองตามมาตรา ๑๙ ฉะนั้น การยกเว้นไม่นำบทบัญญัติมาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการชั่งตวงวัด พระพุทธศักราช ๒๕๖๖ มาใช้บังคับแก่กรณีการผลิตเครื่องวัดเพื่อส่งออกนั้น จึงไม่สามารถกระทำได้

อย่างไรก็ดี หากเห็นว่าบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติมาตรการชั่งตวงวัดฯ ดังกล่าวเป็นอุปสรรคต่อการผลิตเครื่องชั่ง เครื่องตวง เครื่องวัดเพื่อส่งออก และเป็นกรณีจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขโดยเร่งด่วน กระทรวงพาณิชย์สามารถเสนอแก้ไขพระราชบัญญัติมาตรการชั่งตวงวัดฯ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการยกเว้นการให้คำรับรองตามพระราชบัญญัติมาตรา

^๑ มาตรา ๑๘ การให้คำรับรอง เครื่องชั่ง เครื่องตวง เครื่องวัดนั้นให้ประกอบด้วยการตรวจ และการสอบเทียบสิ่งนั้น ๆ กับแบบมาตราที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เมื่อตรวจสอบแล้วเห็นว่าถูกต้องทุกประการตามความประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้ และกฎเกณฑ์แล้ว ให้ประทับตราเครื่องหมายคำรับรองลงที่สิ่งเหล่านั้นทุกสิ่ง

การให้คำรับรองเป็นครั้งแรกสำหรับเครื่องชั่ง เครื่องตวง เครื่องวัด ภายหลังที่สิ่งนั้น ๆ ได้ทำขึ้น ถ้าสิ่งเข้ามาได้ชื่อว่าคำรับรองชั้นแรก การให้คำรับรองเป็นคราว ๆ ถ้าการให้คำรับรองซ้ำ ซึ่งเจ้าพนักงานผู้รับมอบอำนาจโดยถูกต้องกระทำตามคำสั่งของเสนาบติ ถ้ากระทำตามคำขอร้องขอของเจ้าของเครื่องชั่ง เครื่องตวง เครื่องวัด ก็ได้ชื่อว่า คำรับรองชั้นหลัง

^๒ มาตรา ๑๙ บรรดาเครื่องชั่ง เครื่องตวง เครื่องวัด ทั้งปวงที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ใช้ และที่บุคคลผู้ใดใช้ ถ้ามีอยู่ในความปกครองนั้น ต้องมีตราเครื่องหมายคำรับรองของสำนักงานกลาง ถ้าสำนักงานสาขา ดังบัญญัติไว้ในมาตราก่อน

การขาย ถ้าใช้ ถ้าปกครอง เครื่องชั่ง เครื่องตวง เครื่องวัด ซึ่งมีได้มีตราเครื่องหมายคำรับรองดังกล่าวมา ทำนว่าเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

^๓ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๒), ข้างต้น

^๔ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑), ข้างต้น

ซึ่งดวงวัดสำหรับกรณีที่ผลิตเครื่องชั่ง เครื่องตวง เครื่องวัด เพื่อส่งออกเพียงเรื่องเดียวได้ โดยไม่จำเป็นต้องรอแก้ไขพระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัด พระพุทธศักราช ๒๕๖๖ ทั้งฉบับ

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาบทบัญญัติเรื่องการให้คำรับรอง (verification) ตามพระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัดฯ แล้ว มาตรา ๑๘^๕ เพียงแต่ระบุว่า การให้คำรับรอง (verification) ให้ประทับตราเครื่องหมายคำรับรอง (verification mark) โดยมีได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะของเครื่องหมายคำรับรองและลักษณะวิธีการประทับตราเครื่องหมายคำรับรองไว้ แต่ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีกำหนดรายละเอียดดังกล่าวไว้ในกฎกระทรวงตามบทบัญญัติมาตรา ๔๑ ข^๖ ดังนี้ หากเห็นว่าลักษณะของเครื่องหมายคำรับรองและลักษณะวิธีการประทับตราเครื่องหมายคำรับรองตามข้อ ๑๐๙^๗ แห่งกฎเสนาบดีกระทรวงพาณิชย์ ฉบับที่ ๑^๘ ซึ่งเป็นข้อกำหนดที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันนั้น เป็นภาระหรืออุปสรรคต่อการทำ การสั่ง การขาย การใช้ หรือการอื่นใด กระทรวงพาณิชย์ก็สามารถแก้ไขกฎเสนาบดีกระทรวงพาณิชย์ฉบับดังกล่าว โดยการกำหนดลักษณะของเครื่องหมายคำรับรองและลักษณะวิธีการประทับตราเครื่องหมายคำรับรองลงบนเครื่องชั่ง เครื่องตวง เครื่องวัดให้มีลักษณะที่ไม่เป็นภาระหรืออุปสรรคต่อการทำ การสั่ง การขาย การใช้ หรือการอื่นใดได้

สำหรับระเบียบปฏิบัติของกระทรวงพาณิชย์ซึ่งมีข้อกำหนดให้ต้องประทับข้อความ “ใช้ วัด ชั่งขาย เฉพาะมาตราเมตริกเท่านั้น” ลงบนเครื่องชั่ง เครื่องตวง เครื่องวัดนั้น เป็นข้อกำหนดแห่งประกาศกรมทะเบียนการค้า เรื่องการสั่งเครื่องชั่ง ตวง วัด เข้ามาในราชอาณาจักร^๙ ซึ่งข้อกำหนดดังกล่าวใช้บังคับสำหรับเครื่องชั่ง ตวง วัด มาตราเมตริกและมีมาตราอื่นแสดงอยู่ด้วย ซึ่งสั่งจากต่างประเทศหลังวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๑๓ ไม่ว่าจะนำเข้ามาในราชอาณาจักรเมื่อใด จึงเห็นได้ว่าข้อกำหนดดังกล่าวเป็นคนละกรณีกับบริษัทที่ทำการผลิตเครื่องวัดในประเทศ ดังนั้น เครื่องวัดที่บริษัทฯ ผลิตเพื่อส่งออกจึงไม่น่าจะต้องประทับข้อความดังกล่าว

^๕ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑), ข้างต้น

^๖ มาตรา ๔๑ ให้เสนาบดีมีอำนาจที่จะออกกฎเสนาบดี กำหนด

ฯลฯ

ฯลฯ

๗. การจัดวางระเบียบงานและธุรการของการให้คำรับรอง สถานที่ เวลา และระเบียบการในการขอคำรับรอง เครื่องหมายคำรับรองของรัฐบาลที่จะใช้ และระเบียบการใช้เครื่องหมายนั้น ค่าธรรมเนียมในการให้คำรับรอง

ฯลฯ

ฯลฯ

^๗ ข้อ ๑๐๙ เมื่อผู้สอบมาตราได้ตรวจสอบทดลองเครื่องที่ขอให้รับรองและเทียบกับแบบมาตราเห็นว่าถูกต้องตามความประสงค์ของพระราชบัญญัติแล้ว ให้ประทับเครื่องหมายคำรับรองอันเป็นรูปขอบนอกของครุฑลงบนเครื่องนั้น

^๘ ข้อ ๒ เครื่องชั่ง ตวง วัด มาตราเมตริกและมีมาตราอื่นแสดงอยู่ด้วยซึ่งสั่งจากต่างประเทศหลังวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๑๓ ไม่ว่าจะนำเข้ามาในราชอาณาจักรเมื่อใด จะต้องนำเครื่องชั่ง ตวง วัด นั้น ๆ ไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบให้คำรับรองตามกฎหมาย และต้องประทับคำว่า “ใช้ (ชั่ง หรือตวง หรือวัด) ชั่งขาย เฉพาะมาตราเมตริกเท่านั้น” ลงบนเครื่องชั่ง เครื่องตวง เครื่องวัด แล้วแต่กรณี ให้ชัดเจนและไม่ลบเลือนได้ง่าย

(ลงชื่อ) อัคราทร จุฬารัตน
(นายอัคราทร จุฬารัตน)
เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
พฤษภาคม ๒๕๔๐